

Wiesław Pięta

Wychowanie fizyczne i sport w uczelni pedagogicznej Częstochowy w latach 1971-1996

Prace Naukowe. Kultura Fizyczna 1, 63-80

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wiesław Pięta

WYCHOWANIE FIZYCZNE I SPORT W UCZELNI PEDAGOGICZNEJ CZĘSTOCHOWY W LATACH 1971-1996

1. Geneza powstania WSN-WSP w Częstochowie

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 24 lipca 1971 r.¹ rozpoczęła swą działalność Wyższa Szkoła Nauczycielska w Częstochowie. Uczelni nadano kształt struktury dwuwyziałowej z prawem prowadzenia trzyletnich wyższych studiów zawodowych. Przypisano także obowiązek kształcenia i dokształcania nauczycieli dla szkolnictwa podstawowego, średniego i zawodowego².

Wśród sześciu jednostek międzywyziałowych w WSN powstało także Studium Wychowania Fizycznego (od 1974 r. Studium Wychowania Fizycznego i Sportu). Pierwszym kierownikiem Studium był Stanisław Kupczyk.

Decyzją Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki za 8 maja 1973 r. WSN otrzymała prawo uruchomienia studiów magisterskich 4-letnich, począwszy od roku 1973/1974.

W chwili otrzymania praw prowadzenia studiów magisterskich, WSN posiadała:

- gmach dydaktyczny o kubaturze 31 tys. m przeznaczony na potrzeby około 800 studentów (w tym sala gimnastyczna 13,70 x 11,80 / położona przy ul. Armii Krajowej 13/15);
- gmach dydaktyczny o kubaturze 10,7 tys. m na potrzeby około 300 studentów przy ul. Jasnogórskiej 64;

¹ Uchwała Rady Ministrów z 30 lipca 1971 r.

² Plan rozwoju na lata 1971-1980, WSN, 1974.

- dom studencki /260 miejsc, stołówkę, bibliotekę przy ul. A.Krajowej 36a;
- dom studencki /100 miejsc przy ul. Katedralnej 9;
- dom studencki /100 miejsc przy ul. Prusa 18³.

Kadra naukowa rekrutowała się głównie z ośrodków warszawskich, wrocławskich i łódzkich i krakowskich⁴.

1 października 1973 r. na kierunku Pedagogika opiekuńcza wprowadzono nową specjalność: wychowanie fizyczne. Komórką odpowiedzialną za programy i plany nauczania była Pracownia Wychowania Fizycznego, która funkcjonowała w schemacie organizacyjnym SWFiS (pierwszym kierownikiem był dr Mieczysław Gordon założyciel AZS Częstochowa w 1945 r., długoletni kierownik SWFiS Politechniki Częstochowskiej)⁵.

Ponadto w strukturę organizacyjną SWFiS wchodził Zespół Nauk Biomedycznych. W latach 1973 - 1975 na kierunku Pedagogika Opiekuńcza z wychowaniem fizycznym zajęcia ze studentami prowadził znany antropolog prof. Napoleon Wolański. Pracownicy SWFiS, oprócz zajęć dydaktycznych, byli odpowiedzialni za prowadzenie metodyk z gier zespołowych, lekkoatletyki i gimnastyki.

Wyższą Szkołę Pedagogiczną powołano w oparciu o WSN 1 września 1974 r.⁶ Rektorem WSP powołany został doc. dr Marian Jakubowski. Ostatni nabór na specjalizację z wychowania fizycznego nastąpił 1 października 1976 r. Natomiast dla studentów wszystkich kierunków, którzy ukończyli trzy lata studiów i zdali egzamin praktyczny z wychowania fizycznego, wprowadzono możliwość ukończenia fakultetu z wychowania fizycznego.

W oparciu o kadre, która była odpowiedzialna za prowadzenie zajęć na fakultecie, 2 maja 1988 r., decyzją rektora powołano Zespół Kultury Fizycznej. Kierownikiem został mianowany dr Wiesław Pilis⁷. W roku akademickim 1989/90 na kierunku Pedagogika powstała ponownie specjalizacja z wychowania fizycznego. Studenci dzisiaj – już szóstej rekrutacji – korzystają z bardzo skromnej bazy przy ulicy Św. Barbary⁸.

³ Tamże, s. 6.

⁴ Tamże.

⁵ Archiwum SWFiS - Sprawozdania roczne.

⁶ Uchwała Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1974 r.

⁷ Dr Wiesław Pilis habilitował się w obszarze nauk kultury fizycznej w zakresie fizjologii w 1992 r.

⁸ Archiwum Zakładu Kultury Fizycznej.

2. Kadra Studium Wychowania Fizycznego i Sportu

Rozwój Uczelni powinien charakteryzować się dynamicznym rozwojem liczebności kadry naukowo-dydaktycznej. Nowo powstałej placówce kształcącej przyszłych nauczycieli udało się jednak pozyskać wysoko kwalifikowanych specjalistów. Pierwszym kierownikiem SWFiS był Stanisław Kupczyk⁹.

Tabela 1. Dane personalne pracowników Studium w latach 1971-1996

Lp.	Imię i nazwisko	Staż pracy	Specjalizacja	Funkcja	Stanowisko
1	Stanisław KUPCZYK	1971-1990	Trener II kl. piłki ręcznej	Kierownik SWFiS 1971-1990	Starszy wykładowca
2	Krystyna POL	1972-1988	Instruktor pływania	Z-ca kierownika SWFiS ds. dydaktycznych 1972-79	Starszy wykładowca
3	Marek WŁASAK	od 1974	Instruktor piłki koszykowej i LA	Z-ca kierownika ds. sportu 1975-1990 Kierownik SWFiS	Starszy wykładowca
4	Andrzej ANIOŁEK	1973-1982	Trener II kl. LA Instruktor piłki siatk. Specjalista rehabil.	Z-ca kierownika ds. dydaktycznych 1979-82	Starszy wykładowca
5	Stanisław MARUSZCZYK	1973-1991	Trener II kl. piłki koszykowej, instruktor narciarstwa alpejskiego		Starszy wykładowca
6	Kszysztof DOBRZAŃSKI	1975-1987	Trener II kl. piłki ręcznej, Instr. pływ. i piłki ręczn.		Wykładowca
7	Halina ZUCH	od 1975	Instruktor gimnastyki artystycznej i narciarstwa	Z-ca kierownika ds. dydaktycznych 1992-1993	Starszy wykładowca
8	Jerzy MARUSZCZYK	od 1978	Trener II klasy piłki ręcznej, koszykowej i narciarstwa		Starszy wykładowca
9	Tadeusz ZALESKI	od 1979	Trener II kl. piłki nożnej Instruktor piłki kosz.	Z-ca kierownika ds. dydaktycznych 1993-	Starszy wykładowca

⁹ W. Pięta, *Kronika osiągnięć sportowych studentów Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie w latach 1973-1993*, Częstochowa 1993, s. 6.

10	Zofia JARZYN	od 1980	Instruktor piłki siatkowej		Starszy wykładowca
11	Wanda CICHON	od 1983	Instruktor piłki siatkowej		Starszy wykładowca
12	Jadwiga MLECZAK	od 1984	Instruktor piłki siatkowej, Specjalista rehabilit. ruchowej		Starszy wykładowca
13	Waldemar MROCZEK	od 1986	Trener II klasy piłki nożnej, Instruktor narciarstwa	Z-ca kierownika ds. sportowych	Starszy wykładowca
14	Grażyna PAPAJ	od 1988	Trener II kl. LA Instruktor pływania		Starszy wykładowca
15	Jarosław GRZYBOWSKI	1987	Trener II kl. piłki siatkowej		Starszy wykładowca
16	Wiesław PIĘTA	od 1979	Trener II klasy tenisa stołowego		Starszy wykładowca
17	Dorota RAK	1993	Instruktor gimnastyki artystycznej i sportowej		Instruktor
18	dr Maria PREJS	1994	Trener II klasy tenisa stołowego		Wykładowca
19	doc. dr Mieczysław GORDON	1973-1980	Trener II klasy piłki koszykowej, siatkowej, Instruktor gimnastyki	Kierownik pracowni WF	

Pracownicy Zespołu Biomedycznego w latach 1974-1981 wchodzących w strukturę SWFiS: dr Maria Pyżuk, dr Stanisław Kostaszuk, dr Anna Jaskólska, mgr Maria Pyzik, mgr Joanna Rodziewicz-Gruhn, mgr Maciej Magdziarz.

Tab.2. Wzrost liczebności Kadry Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w latach 1971- 1996

LATA 1971-1980											
Lp.	Stanowisko	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
1	Starszy wykładowca			1	1	1	2	3	3	3	2
2	Wykładowca	1	2	1	1	2	1	2	3	3	4
3	Instruktor			3	3	4	4	3	2	3	4
Razem		1	2	5	5	7	7	8	8	9	10

LATA 1980-1990											
Lp.	Stanowisko	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
1	Starszy wykładowca	2	2	3	4	4	5	5	5	5	5
2	Wykładowca	3	3	4	3	3	2	3	2	3	4
3	Instruktor	3	4	3	3	2	3	4	5	5	4
Razem		9	9	10	10	9	10	12	12	13	13

LATA 1991-1995						
Lp.	Stanowisko	1991	1992	1993	1994	1995
1	Starszy wykładowca	9	8	10	10	10
2	Wykładowca	3	3	1	2	2
3	Instruktor			1	1	1
Razem		12	11	12	13	13

Źródło do tab. 1 i 2 - dane Archiwum i Działu Spraw Osobowych WSP w Częstochowie oraz dane własne Studium WF i Sportu

Pracownicy SWFiS oprócz zajęć dydaktycznych prowadzą także sekcje sportowe. Najlepsi studenci, którzy uczęszczają na sekcje, reprezentują następnie Uczelnię w Akademickich Mistrzostwach Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych.

W latach 1971-1978 kadra pedagogiczna SWFiS prowadziła także badania naukowe w zakresie:

- oceny wpływu obowiązkowych zajęć wf. na rozwój fizyczny studentów,
- sprawności fizycznej dzieci 6-letnich pod kątem dojrzałości szkolnej,
- porównania sprawności dzieci 6- i 7-letnich pod kątem podjęcia nauki przez dzieci 6-letnie,
- sprawności fizycznej dzieci głuchych¹⁰.

¹⁰ Plan rowoju za lata 1971-1980, WSN 1974, s. 65-66.

3. Formy zajęć

3.1. Wychowanie fizyczne

Wychowanie fizyczne, sport i turystyka stanowią ważny czynnik wszechstronnego rozwoju młodego człowieka. Aktywność fizyczna sprzyja tworzeniu pożądanych nawyków dbałości o postawę i zdrowie. Wychowanie fizyczne i sport są również terenem dla aktywności procesów poznawczych, rozwoju uzdolnień, kształtowania charakteru.

Podstawowym celem realizowania programu z wychowania fizycznego jest:

1. Pełne wykorzystanie środków wychowania fizycznego, sportu i turystyki dla wszechstronnego wychowania studentów
2. Optymalny rozwój sprawności fizycznej i umiejętności ruchowych
3. Wzmocnienie zdrowia, utrwalenie nawyków higienicznych, wdrażanie do przebywania na świeżym powietrzu
4. Przygotowanie studentów do organizacji zajęć rekreacyjnych
5. Rozwój sportu akademickiego - tworzenie tradycji sportu akademickiego w środowisku
6. Rozwijanie współzawodnictwa sportowego obejmującego różnorodne zawody i spotkania sportowe
7. Tworzenie warunków do uprawiania sportu /siłownie/
8. Objęcie studentów pierwszych lat nauką pływania¹¹.

W zależności od stanu zdrowia, sprawności i zainteresowań młodzieży postanowiono utworzyć grupy sprawności fizycznej:

1. Grupy ogólnorozwojowe o zróżnicowanym programie zajęć, ukierunkowanych na doskonalenie cech motorycznych i wyrównaniu braków w usprawnieniu osobistym studentów /gimnastyka ogólnorozwojowa, elementy nowoczesnych form ruchu/ – do tej grupy należy zaliczyć młodzież o niskiej sprawności fizycznej;
2. Grupy przygotowania sportowego dla studentów zainteresowanych określoną dyscypliną sportową, którzy reprezentują przeciętną sprawność i słabe umiejętności techniczne;
3. Grupy nauki i doskonalenia pływania;

¹⁰ Plan rowoju za lata 1971-1980, WSN 1974, s. 65-66.

¹¹ Archiwum SWFiS - sprawozdanie roczne.

4. Grupy sportowe AZS skupiające młodzież o odpowiednich predyspozycjach i uzdolnieniach sportowych. Biorące udział w Akademickich Mistrzostwach Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych;

5. Grupy rehabilitacji ruchowej organizowane dla studentów o ograniczonych możliwościach ruchowych /gimnastyka specjalna i ciężowa/;

6. Grupy o szczególnych zainteresowaniach sportowych /jazda konna, wspinaczka skałkowa, sporty walki, aerobic, callanetics/¹².

Tab .3. Zestawienie obciążeń dydaktycznych i bazowych Studium WF i Sportu w latach 1971-1996 :

Rok akademicki	Zajęcia obligatoryjne z w-f	Baza
1971/72	1 semestr	1 sala
1972/73	3 semestry	1 sala
1973/74	4 semestry	1 sala
1974/75	6 semestrów	2 sale gimnastyczne 2 baseny
1975/76	6 semestrów w tym 2 semestry nauki pływania	2 sale gimnastyczne 2 baseny
1976/77	6 semestrów w tym 2 semestry nauki pływania	2 sale, 2 baseny
1977/78	6 semestrów w tym 5, 6 semestr nauka pływania dodatkowo 7, 8 semestr turystyka	1 sala, 2 baseny
1978/79	6 semestrów w tym 5, 6 semestr nauka pływania dodatkowo 7, 8 semestr turystyka	1 sala, 2 baseny
1979/80	6 semestrów w tym 1, 2 semestr nauka pływania dodatkowo 7, 8 semestr turystyka	1 sala, 1 basen boisko asfaltowe
1980/81	6 semestrów w tym 1, 2 semestr nauka pływania dodatkowo 7, 8 semestr turystyka	1 sala, 1 basen
1981/82	6 semestrów w tym 1, 2 semestr nauka pływania dodatkowo 7, 8 semestr turystyka na kierunku Wych. plastyczne było obligatoryjne tylko przez 4 semestry	1 sala 1 basen

¹² Tamże.

1982/83	6 semestrów w tym 1, 2 semestr nauka pływania dodatkowo 7, 8 semestr turystyka	1 sala, 1 basen
1983/84	6 semestrów w tym 1, 2 semestr nauka pływania	1 sala, 1 basen
1984/85	6 semestrów w tym 1, 2 semestr nauka pływania	1 sala, 1 basen
1985/86	6 semestrów w tym 1, 2 semestr nauka pływania	1 sala, 1 basen
1986/87	6 semestrów w tym 1, 2 semestr nauka pływania	1 sala, 1 basen
1987/88	6 semestrów w tym 1, 2 semestr nauka pływania	2 sale, 1 basen, łącznik lekkoatletyczny
1988/89	6 semestrów w tym 1, 2 semestr nauka pływania	3 sale, 1 basen
1989/90	6 semestrów w tym 1, 2 semestr nauka pływania	3 sale, 1 basen
1990/91	4 semestry	2 sale
1991/92	4 semestry	2 sale
1992/93	4 semestry	2 sale
1993/94	4 semestry	2 sale
1994/95	4 semestry na kierunku Germanistyka obligatoryjnie 3 semestry	2 sale
1995/96	4 semestry nauka pływania dla chętnych studentów za 50% odpłatnością	2 sale, 1 basen

Źródło: dane Działu Nauczania WSP w Częstochowie oraz dane własne Studium WF i Sportu

W ciągu 25 lat dla studentów czasowo zwolnionych z zajęć wychowania fizycznego były prowadzone zajęcia z gimnastyki korekcyjnej. Atrakcją były zajęcia z nauki jazdy konnej i w latach 1977 - 1982 z nurkowania podwodnego¹³.

¹³ Tamże.

3.2 Obozownictwo

Wśród studentów propagowano także turystykę, przy czym obozy zimowe miały charakter stacjonarny a obozy letnie początkowo były wędrowne by później stać obozami stacjonarnymi¹⁴. W latach 1974-1975 kierownictwo WSFiS zorganizowało obozy wędrowne po pięknej ziemi węgierskiej począwszy od jaskiń z okolic Miskolca poprzez Tokaj a kończąc na zabytkach Budapesztu. Z tej formy wypoczynku skorzystało 50 studentów¹⁵. Obozy zimowe i letnie były uzupełnieniem programu z wychowania fizycznego nauka jazdy na nartach, nauka pływania, nauka pływania na żaglówkach. Młodzież na obozy była rekrutowana początkowo z kierunku Pedagogika i Nauczanie Początkowe a następnie z kierunku Fizyka¹⁶. Akcja obozownictwa była częściowo dofinansowana przez samych uczestników. Po raz pierwszy obóz zorganizowano w 1974 r.

Tab. 4. Wykaz miejscowości i ilość studentów uczestniczących w obozach

Zimowe			Letnie	
1974	Szklarska Poręba	40	Czaplinek	45
1975	Białka Tatrzańska	47	Węgorzewo	45
1976	Białka Tatrzańska	42	Kartuzy	25
1977			Wilkasy	45
1978	Hala Miziowa	21	Wilkasy	50
1979	Szklarska Poręba	44	Wilkasy	45
1980	Szklarska Poręba	36	Wilkasy	45
	Zieleniec	72		
1981	Zieleniec	24		
1982			Niegocim	60
1983	Korbielów	72	Wilkasy	50
1984	Zieleniec	72	Giżycko	60
1985	Zieleniec	68	Wilkasy	34
1986			Niegocim	48
1987	Zieleniec	70	Niegocim	52
1988			Kruklanki	180
1989			Tajty	49
1990	Zieleniec	36		
1991	Zieleniec	36		

Źródło: Dane własne Studium WF i Sportu

¹⁴ Tamże.

¹⁵ Tamże.

¹⁶ Tamże.

W roku akademickim 1991/92 obozownictwo decyzją władz Uczelni zostaje zawieszono ze względu na problemy finansowe¹⁷. Obozy zarówno zimowe jak i letnie cieszyły się dużym zainteresowaniem studentów. Szkoda tylko, że liczba miejsc była ograniczona przez schroniska przyjmujące studentów. W latach 1974-1991 z akcji obozownictwa skorzystało 1501 studentów. Studenci opanowali w stopniu znacznym naukę jazdy na nartach, nauczyli się sterować żaglówką czy też surfingiem¹⁸.

4. Baza

Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Nauczycielskiej a później WSP posiadało zbyt skromne zaplecze bazowe nie będące adekwatne do sukcesów sportowych jakie odnosili studenci sportowcy. W planach rozwojowych Uczelni była budowa akademickiej pływalni o olimpijskich wymiarach. Inwestycja ta pozostaje ciągle w sferze życzeń¹⁹.

W latach 1971-1995 korzystano z następujących obiektów sportowych:

1. Sala gimnastyczna w gmachu WSP przy ul. Armii Krajowej 13/15, o wymiarach 24 m. długości 11,80 m. szerokości. Od 1971 wymieniano parkiet w 1981 i 1994 r.

2. Basen o długości 25 m. w LO. im H Sienkiewicza przy al. NMP 56 studenci korzystali z niego w latach 1974 do 1988 r.

3. Basen o długości 12,5 m. w LO im R. Traugutta przy ul. Kilińskiego był do dyspozycji studentów w latach 1974-1979.

4. Basen o długości 25 m. w SP. nr 2 przy ul. Kowalskiego. Lata 1987-89.

5. Basen o długości 25 m. w SP nr 48 przy ul. Schilera. Lata 1990.

6. Hala Polonia przy ul. Dekabrystów 43 o wymiarach 72 m. x 36 m. WSP wynajmowało za niewielkimi opłatami /znakomite warunki (w latach 1988-1990).

7. Aula WSP – o długości 20 m. i szerokości 12 m. zaadoptowano do celów wychowania fizycznego od 1991 r. mieści się w gmachu WSP przy ul. Armii Krajowej 13/15.

¹⁷ Pismo Prorektora WSP ds. Nauczania z 7 maja 1991 r.

¹⁸ Archiwum SWFiS - sprawozdania roczne.

¹⁹ Tamże.

8. Sala gimnastyczna – o wymiarach 40 m. długości i szerokości 20 m. znajdująca się w LO. im Sienkiewicza wynajmowana była dla potrzeb sekcji piłki nożnej w latach 1987-1989.

9. Łącznik lekkoatletyczny o wymiarach 100 m. x 12 m. znajdujący się w LO. im Sienkiewicza, z potrzeb którego korzystano w roku akademickim 1987/88.

10. Stadion lekkoatletyczny CKS Budowlani z bieżnią żużlową wraz ze skoczniami i rzutniami znajdujący się w samym sercu miasteczka akademickiego przy ul. Dąbrowskiego 22. Studenci mogą korzystać w razie potrzeb po wcześniejszym uzgodnieniu.

11. Stadion piłkarski Politechniki przy ul. Dąbrowskiego – wykorzystywany przez SWFiS WSP w miesiącach: październik, kwiecień, maj.

12. Teren rekreacyjny o wymiarach 20 m. x 10 m. znajdujący się w ścisłym zapleczu Gmachu WSP przy al. Armii Krajowej 13/15 był udostępniony dla studentów w latach 1971-1978. W okresie zimy teren ten służył jako lodowisko.

13. Salka rekreacyjna o wymiarach 10 m. x 6 m. znajdująca się w ścisłym sąsiedztwie z salą SWFiS została oddana do użytku 11 grudnia 1995 r. i będzie przeznaczona dla potrzeb ćwiczeń siłowych²⁰.

5. Klub Uczelniany AZS Wyższej Szkoły Pedagogicznej

5.1 Władze Klubu

17 marca 1973 r. powstał KU AZS w WSN²¹. Animatorami jego powstania byli: Stanisław Kupczyk, Krystyna Pol, pracownik naukowy dr Tadeusz Terejko oraz grupa studentów wywodząca się z kierunku Fizyka. Uczelnia stworzyła odpowiednie warunki: przydzieliła pokój 305 w budynku WSN przy al. Armii Krajowej 13/15 na III piętrze. Otrzymał także skromne środki finansowe a przede wszystkim wsparcie duchowe J.M. Rektora doc. dr Mariana Jakubowskiego. KU AZS WSP zorganizował wiele wspaniałych imprez rekreacyjno-sportowych. Uroczystości obchodzono X-lecie i XX-lecie istnienia Klubu w WSP. Działalność AZS była wysoko oceniona przez władze sportowe województwa Częstochowskiego, miasta Częstochowy i władze rektorskie Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Skromna baza nie pozwoliła na zwycięstwo we współzawodnictwie sportowym Szkół Pedagogicznych i Filii Uniwersytetów w Akademickich Mistrzostwach Polski. Nie mniej jednak w XVI edycji zdobyliśmy III miejsce /1992/²².

²⁰ Tamże.

²¹ Wyciąg z protokołu Klubu Uczelnianego AZS Wyższej Szkoły Nauczycielskiej nr 1/1973.

Tab. 5. Składy Zarządów KU AZS WSP w latach 1973-1996

Data kadencji	Prezes	Wiceprezesa	Członkowie
1973-1974	Kazimierz Więckowski	Marek Własak	Zygmunt Olesik, Ewa Woszczyna, Jacek Michalski, Aleksander Brdąkała
1974-1975	Jacek Michalski	Marek Własak	Jan Ślęzak, Anna Jabłońska, Tadeusz Śpiewak, Ryszard Telenga, Aleksander Brdąkała
1975-1976	Jan Ślęzak	Marek Własak, dr Zdzisław Czerwiec	Andrzej Miedziński, Bożena Rybak, Danuta Coner, Marian Hondowicz, Tadeusz Kapica, Jerzy Albrycht, Janusz Śnioszek, Grażyna Sielicka, Wiesław Pięta
1976-1979	Wiesław Pięta	Marek Własak Zbigniew Tyrek	Włodzimierz Kosmala, Anna Kowalska, Grażyna Pawełoszek, Marek Zajac, Tomasz Pura, Piotr Palion, Janina Aniołek, Roman Ginda
1979-1980	Zbigniew Tyrek	Marek Własak Wiesław Pięta	Anna Kowalska, Janina Aniołek, Adam Kwaczyński, Grażyna Pawełoszek, Marek Zajac, Andrzej Jeziorski, Zygmunt Stempor, Adam Maruszczczyk, Marek Wolański, Barbara Przybylak, Roman Siemiątkowski, Marek Podczaski
1980-1981	Zygmunt Stempor	Marek Własak Krzysztof Dobrzański	Adam Maruszczczyk, Jacek Dudzik, Małgorzata Polis, Dorota Pawełoszek, Leszek Ogłaza, Piotr Dalibóg
1981-1982	Janusz Haszcz	Marek Własak	Zbigniew Kędzierski, Tomasz Kędziora, Dorota Zielińska, Dorota Pawełoszek, Julian Sętowski, Izabela Sikorska
1982-1985	Zdzisław Świątek	Marek Własak Wiesław Pięta	Jarosław Zacharek, Helena Urbańska, Bożena Chruściel, Dorota Zielińska, Janusz Haszcz
1985-1987	Tadeusz Budzik	Marek Własak	Grzegorz Kuzak, Dorota Izart, Iwona Łukaszewicz, Krzysztof Miłosz, Renata Gębala, Marek Nakonieczny, Olga Bens, Arkadiusz Dziuplak
1987-1989	Grzegorz Kamiński	Marek Własak	Iwona Łukaszewicz, Krzysztof Miłosz, Marek Nakonieczny, Arkadiusz Dziuplak

²² W.Pięta, op. cit., s. 17.

1989-1991	Arkadiusz Dziuplak	Marek Własak	Robert Mrowca, Katarzyna Gładysz, Agnieszka Brzozowska, Roman Jaroszewicz, Cezary Kowalczyk, Dariusz Kita, Rajmund Czechowik
1991-1993	Marek Podgórski	Waldemar Mroczek	Maciej Furmanek, Renata Bąkowicz, Piotr Struś, Grzegorz Lewandowski
1993-1995	Wiesław Pięta	Waldemar Mroczek dr Piotr Brągiel	Jan Ślęzak, Jerzy Błaut, Monika Kotek, Małgorzata Jakubczak, Waldemar Kozik, Wojciech Łukomski, Prof. Wiesław Pilis, Waldemar Biela
1995-	Jacek Kasprzyk poseł na Sejm RP	Wiesław Pięta dr hab. Andrzej Nowakowski dr Piotr Brągiel	Andrzej Gofron, Grażyna Papaj, Zygmunt Potęga, Stanisław Podobiński, Jacek Kozioł, Waldemar Mroczek, Jan Ślęzak, przedstawiciel Rady Sponsorów, Przedstawiciel Samorządu Studenckiego Sylwester Modliński, Agnieszka Kolarska, Lipczyńska Marta, Paweł Cieślak, Kinga Śledź, Wojciech Łukomski, Jerzy Łęgowik

Źródło: Kronika Klubu Uczelnianego AZS WSP w Częstochowi.

Za szczególny wkład w rozwój Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku sportowego Wyższej Szkoły Pedagogicznej, uchwałami zarządu przyznano tytuł Prezesa Honorowego AZS WSP

- 1976 Janowi Ślęzakowi²³,
- 1979 Wiesławowi Pięcie²⁴,
- 1995 prof dr. hab. Józefowi Świątkowi i Stanisławowi Kupczykowi²⁵.

Kadencje KU AZS WSP trwały od roku akademickiego po okres trzech lat. Od 1993 r. statut mówi, że pierwsza kadencja trwa 2 lata a następne już 4 lata. Nierównomierność trwania kadencji wiązała się z cyklem studiów wybranego na Prezesa studenta. Po dwudziestu latach pełnienia funkcji prezesów przez studentów, w roku 1993 wybrano na prezesa mgra Wiesława Piętę (pracownika Uczelni)²⁶.

²³ Wyciąg z protokołu KU AZS WSP, nr 32/1976.

²⁴ Wyciąg z protokołu KU AZS WSP, nr 1/1979.

²⁵ Wyciąg z protokołu KU AZS WSP, nr 17/1995.

²⁶ Sprawozdanie z Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego KU AZS WSP z listopada 1993 r.

5.2. Sekcje sportowe

Od roku 1973/74 prowadzone są sekcje dla młodzieży uzdolnionej sportowo. Z tej młodzieży wyłaniano reprezentacje Uczelni na Akademickie Mistrzostwa Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych. W okresie od 1973 r. do 1995 r. studenci WSP zdobyli 94 medale. Działalność sekcji sportowych ograniczała się tylko do treningów i udziału w Akademickich Mistrzostwach Polski. W latach siedemdziesiątych i do połowy lat osiemdziesiątych Uczelnie organizowały wiele ciekawych turniejów np. o Puchar Rektora.

Poniżej zestawienie zbiorcze medali zdobytych przez studentów sportowców i pracowników WSP.

Tabela 6. Medale zdobyte przez sportowców WSP w latach 1973-1995

Lp.	Dyscyplina	Złote	Srebrne	Brązowe	Ogółem	Trenerzy
1	Tenis stołowy*	21	9	8	38	S.Kupczyk W.Pięta
2	Lekkoatletyka**	16	9	6	31	S.Kupczyk K.Pol H.Zuch G.Papaj
3	Pływanie**	4		1	5	J.Maruszczyk
4	Piłka siatkowa mężczyzn	4	1		5	A.Aniołek J.Grzybowski
5	Piłka nożna	1	1	3	5	M. Własak S.Kubczyk W.Mroczek
6	Narciarstwo*		4	2	6	S.Maruszczyk T.Zaleski
7	Piłka koszykowa mężczyzn	1	2		3	M.Własak
8	Piłka siatk. kobiet		1	1	2	A.Aniołek
9	Piłka ręczna kobiet		1		1	K.Dobrzański
10	Piłka koszykowa kobiet			1	1	G.Papaj
11	Judo			1	1	
Razem		42	28	24	94	

* dyscypliny częściowo indywidualne

** dyscypliny indywidualne

W okresie 25-lecia istnienia Wyższej Szkoły Pedagogicznej studenci osiągnęli znaczne sukcesy sportowe.

Tab.7. Najważniejsze osiągnięcia sportowe sportowców WSP 1973-1995

Rok	Wyszczególnienie	Miejsce
1979	Awans sekcji tenisa stołowego do klasy „A”	
1975	Awans sekcji tenisa stołowego do ligi okręgowej	Częstochowa
	Akademickie Mistrzostwa Polski WSP w tenisie stołowym Wicemistrzostwo Polski WSP w piłce siatkowej kobiet	Białystok
1976	Mistrzostwo Polski WSP w biegu na 1 500 m Marka Wójcika	Bydgoszcz
	Wicemistrzostwo Polski WSP w rzucie oszczepem Pawła Cichonia	
	Wicemistrzostwo Polski WSP piłkarzy Wicemistrzostwo Polski Szkół Wyższych w tenisie stołowym	Opole Poznań
1977	Brązowy medal siatkarek w AMP WSP	Częstochowa
	Wicemistrzostwo Polski piłkarek ręcznych	Kraków
	Brązowy medal piłkarzy w AMP WSP	Częstochowa
1978	Akademickie Mistrzostwo Polski WSP w tenisie stołowym	Słupsk
	Mistrzostwo Polski WSP Krystiana Podeszwy	
	Wicemistrzostwo Polski WSP Wiesława Pięty	
	Awans tenisistów stołowych do II ligi państwowej	Żory
	Brązowy medal w MP Szkół Wyższych w tenisie stołowym	Radom
	Wicemistrzostwo Polski WSP w tenisie stołowym	Częstochowa
	Mistrzostwo Polski WSP Janusza Haszcza Brązowy medal MP WSP Wiesława Pięty	
1980	Wicemistrzostwo Polski WSP w narciarstwie alpejskim studentek	Kraków
	Wicemistrzostwo Polski WSP Małgorzaty Sośniak w slalomie gigancie	
	Halowe Akademickie Mistrzostwa Polski Tomasa Sętowskiego w skoku wzwyż	Zabrze
	Marii Skorupskiej w biegu na 60 m	
	Zygmunta Stempora w biegu na 300 m	
1981	Mistrzostwo Polski WSP w lekkiej atletyce:	
	Marii Skorupskiej w biegu na 100 m	Częstochowa
	Tomasza Sętowskiego w skoku wzwyż	
	Srebrny medal Zygmunta Stempora w biegu na 800 m	
	brązowe medale Tomasa Sętowskiego w skoku w dal i	
	Zygmunta Stempora w biegu na 400 m	
	Mistrzostwo Polski WSP piłkarzy Wicemistrzostwo Polski WSP w tenisie stołowym Brązowy medal w MP WSP Janusza Haszcza	Zielona Góra Rzeszów

1983	Brazowy medal narciarzy alpejskich w AMP WSP	Kraków
1984	Wicemistrzostwo Polski WSP w tenisie stołowym	Kielce
1985	Mistrzostwo Polski WSP w tenisie stołowym	Częstochowa
1986	Mistrzostwo Polski WSP Dariusza Szlubowskiego Mistrzostwo Polski WSP siatkarzy	Słupsk
1987	Awans tenisistek stołowych do II ligi państwowej Mistrzostwo Polski WSP tenisistek stołowych Brązowy medal MP WSP w tenisie stołowy Złoty medal w Akademickich Mistrzostwach Świata Szkół Pedagogicznych w tenisie stołowym Udział Bożeny Szczęsnej w AM w tenisie stołowym	Tarnów Rzeszów Sofia
1988		
1989	Mistrzostwo Polski WSP siatkarzy Awans tenisistek stołowych do I ligi Mistrzostwo Polski WSP tenisistek stołowych Mistrzostwo Polski WSP Beaty Wieloch Wicemistrzostwo Polski WSP Marleny Stachury Brązowy medal w MP WSP Bożeny Szczęsnej Mistrzostwo Polski WSP tenisistów stołowych Mistrzostwo Polski WSP Piotra Wielocha Wicemistrzostwo Polski Dariusza Szlubowskiego	Częstochowa Kraków Częstochowa
1990	Mistrzostwo Polski WSP siatkarzy Akademickie Mistrzostwo Polski w tenisie Benedykta Kazakina Udział Anny Szlubowskiej i Piotra Wielocha w AM w tenisie stołowym	Zielona Góra Olsztyn Budapeszt
1991	Brązowy medal w AMP WSP w narciars. alpejskim studentek Dwa brązowe medale Katarzyny Nosarzewskiej w AMP WSP w slalomie specjalnym i gigancie Brązowy medal koszykarek w Mistrzostwach Polski WSP Wicemistrzostwo Polski WSP koszykarzy Mistrzostwo Polski WSP w lekkiej atletyce Anny Swodczyk w skoku wzwyż Agnieszki Stańczyk w biegu na 100 m Piotra Ruszela w biegu na 100 m Wicemistrzostwo Polski Agnieszki Stańczyk w biegu na 200 m Anny Swodczyk w skoku w dal Piotra Ruszela w biegu na 200 m Pawła Szewczyka w skoku wzwyż Pawła Traberta w biegu na 400 m. Mistrzostwo Polski Wyższych Szkół siatkarzy Mistrzostwo Polski WSP tenisistek stołowych Wicemistrzostwo Polski WSP Beaty Suheckiej Mistrzostwo Polski WSP tenisistów stołowych	Kraków Bydgoszcz Zielona Góra Rzeszów Kraków Częstochowa

	Mistrzostwo Polski WSP Piotra Strusia Wicemistrzostwo Polski WSP Piotra Wielocha Brazowy medal w MP WSP Waclawa Suheckiego	
1992	Mistrzostwo Polski WSP w pływaniu Anny Ball - 100 m stylem klasycznym i zmiennym, Roberta Gołabka - 50 m. stylem motykowym Jacka Drzewieckiego - 100 m stylem zmiennym Brazowy medal sztafety męskiej 4x50 m stylem dowolnym Wicemistrzostwo Polski siatkarzy Akademickie Mistrzostwo Polski Ewy Suchodolskiej w biegu przełajowym Wicemistrzostwo Polski Artura Ociepy Brazowy medal Agnieszki Stańczyk i Jacka Borała	Kielce Rzeszów Zielona Góra
1993	Mistrzostwo Polski WSP w lekkiej atletyce: Agnieszki Stańczyk w skoku w dal i biegu na 100 m, Pawła Szewczyka w skoku w dal i wzwyż, Przemysława Sznurkowskiego na 200 m Tomasa Łuczyńskiego na 100 m Ilony Skorupskiej na 400 m Mariusza Ociepy na 400 m i sztafety męskiej 4 x 100 m Wicemistrzostwo Polski Tomasa Łuczyckiego na 200 m Rafała Marszałka na 800 m Artura Ociepy - 3000 m Brazowe medale Dariusza Gawrońskiego na 800 m Piotra Ruzsela na 100 m Wicemistrzostwo Polski WSP koszykarzy Mistrzostwo Polski WSP tenisistek stołowych Wicemistrzostwo Polski WSP Beaty Wieloch-Suheckiej Mistrzostwo Polski WSP tenisistów stołowych Mistrzostwo Polski Piotra Wielocha Brazowy medal MP WSP Piotra Strusia	Łódź Rzeszów Olsztyn
1994	Mistrzostwa Akademickie Holandii L.Kurzawy i B.Suheckiej Mistrzostwo Polski WSP siatkarzy Udział Magdaleny Staszak w AM w tenisie stołowym	Wageningen Zielona Góra Belgia
1995	Mistrzostwo Polski WSP koszykarzy Brazowy medal w AMP WSP piłkarzy Brazowy medal w AMP WSP w Judo Wojciech Szkopa Mistrzostwo Polski WSP tenisistek stołowych Mistrzostwo Polski Magdaleny Staszak Brazowy medal Anny Rączki Mistrzostwo Polski WSP tenisistów stołowych Mistrzostwo Polski WSP Piotra Strusia Brazowy medal MP WSP Dariusza Gawrońskiego Awans tenisistek stołowych do ekstraklasy Awans tenisistów stołowych do I ligi	Kielce Rzeszów Rzeszów Częstochowa Częstochowa Pabianice*

6. Wnioski końcowe

Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie powstała na bazie Wyższej Szkoły Nauczycielskiej. Od początku swego istnienia nadawała bardzo wysoką rangę problemom wychowania fizycznego i zdrowotnego młodzieży studiującej. Kształtowała nawyki prozdrowotne przyszłych nauczycieli. Postępujący kryzys finansowy Uczelni spowodował trwające do dziś ograniczenia w zakresie wymiaru obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego, jak również sekcji sportowych (poza sekcją tenisa stołowego kobiet i mężczyzn, która należy do prozodujących w Polsce). Obecnie wymiar zajęć wychowania fizycznego, stan kadry nauczycieli akademickich wf. i bazy sportowej Uczelni plasuje WSP w Częstochowie w granicach średniej krajowej.

SUMMARY

Wiesław Pięta

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS IN HIGHER TEACHER EDUCATION SCHOOL IN CZĘSTOCHOWA (1971-1996)

Teacher Training College was established in Częstochowa in 1971. In 1974 it was reorganized into Higher Teacher Education School. The Department of Physical Education and Sports has been active in the school since the time the school was founded. Since 1988 it has been functioning as a separate organizational unit and is now called Department of Physical Culture. From 1973 until 1995 sportsmen representing the school won 94 medals altogether in National University Championships. Table tennis has been the leading and most successful sports discipline in the school environment.